

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 24. júna 2019*

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ – Právny štát – Účinná súdna ochrana v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie – Zásady neodvolateľnosti a nezávislosti sudcov – Zníženie veku odchodu do dôchodku sudcov Najvyššieho súdu – Uplatnenie na sudcov vo funkcii – Možnosť ďalej vykonávať funkciu sudcu po dovŕšení dôchodkového veku viazaná na získanie povolenia, ktoré patrí do diskrečnej právomoci prezidenta republiky“

Vo veci C-619/18,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 2. októbra 2018,

Európska komisia, v zastúpení: K. Banks, H. Krämer a S. L. Kaléda, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Poľskej republike, v zastúpení: B. Majczyna, K. Majcher a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Maďarsko, v zastúpení: M. Z. Fehér, splnomocnený zástupca,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komôr A. Prechal (spravodajkyňa), M. Vilaras a E. Regan, sudcovia E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen, D. Šváby, C. Vajda, P. G. Xuereb, N. Piçarra, L. S. Rossi a I. Jarukaitis,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: tajomník: M. Aleksejev, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. februára 2019,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. apríla 2019,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: poľština.

Rozsudok

- 1 Svojou žalobou Európska komisia navrhuje, aby Súdny dvor konštatoval, že Poľská republika si tým, že znížila vek odchodu do dôchodku sudcov Sądu Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) a uplatnila toto opatrenie na sudcov vo funkcii vymenovaných na tento súd pred 3. aprílom 2018, a zároveň tým, že diskrečnú právomoc predĺžiť sudcom tohto súdu aktívny výkon sudcovskej funkcie po dovŕšení novo stanoveného dôchodkového veku priznala prezidentovi republiky, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z ustanovení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

Právny rámec

Právo Únie

Zmluva o EÚ

- 2 Článok 2 ZEÚ znie:

„Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.“

- 3 V článku 19 ods. 1 ZEÚ sa uvádza:

„Súdny dvor Európskej únie sa skladá zo Súdneho dvora, Všeobecného súdu a osobitných súdov. Zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv.

Členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.“

Charta

- 4 Hlava VI Charty s názvom „Spravodlivosť“ zahŕňa článok 47 s názvom „Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces“, ktorý stanovuje:

„Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. ...

...“

- 5 Podľa článku 51 Charty:

„1. Ustanovenia tejto Charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

2. Táto charta nerozširuje rozsah pôsobnosti práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani nezakladá žiadnu novú právomoc ani úlohu pre Úniu, ani nemení právomoci a úlohy vymedzené v zmluvách.“

Poľské právo

Ústava

6 Článok 183 ods. 3 Ústavy stanovuje, že prvý predseda Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) je vymenovaný na obdobie šiestich rokov.

7 Podľa článku 186 ods. 1 Ústavy:

„Krajowa Rada Sądownictwa [Štátna súdna rada] je strážcom nezávislosti súdov a sudcov.“

8 Článok 187 Ústavy znie:

„1. Členmi Štátnej súdnej rady sú:

(1) prvý predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], minister spravodlivosti, predseda [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)] a osoba určená prezidentom republiky;

(2) pätnásť členov zvolených spomedzi sudcov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], všeobecných súdov, správnych súdov a vojenských súdov;

(3) štyria členovia, ktorých [Sejm (Snem)] zvolil spomedzi poslancov, a dvaja členovia, ktorých volí Senát spomedzi senátorov.

...

3. Funkčné obdobie volených členov Štátnej súdnej rady je štyri roky.

4. Režim, oblasť činnosti, spôsob práce Štátnej súdnej rady, ako aj spôsob, akým sú jej členovia zvolení, sú vymedzené zákonom.“

Nový zákon o Najvyššom súde

9 Článok 30 Ustawy o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 23. novembra 2002 (Dz. U. z roku 2002, pozícia 240) stanovil vek odchodu do dôchodku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na 70 rokov. Podľa tohto ustanovenia sudcovia tohto súdu mali takisto možnosť najneskôr šesť mesiacov pred dosiahnutím veku 70 rokov poslať prvému predsedovi tohto súdu vyhlásenie s vyjadrením želania pokračovať vo výkone funkcie a predložiť osvedčenie o zdravotnom stave, podľa ktorého sú spôsobilí na výkon sudcovského povolania, pričom v tomto prípade boli oprávnení vykonávať svoju funkciu až do dosiahnutia veku 72 rokov.

10 Dňa 20. decembra 2017 podpísal prezident republiky Ustawu o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, pozícia 5, ďalej len „nový zákon o Najvyššom súde“), ktorý nadobudol účinnosť 3. apríla 2018. Tento zákon bol viackrát zmenený, okrem iného aj Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony) z 10. mája 2018 (Dz. U. z roku 2018, pozícia 1045, ďalej len „novela z 10. mája 2018“).

11 Podľa článku 37 nového zákona o Najvyššom súde:

„1. Sudca [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] odchádza do dôchodku dovŕšením veku 65 rokov okrem prípadu, že najneskôr 6 mesiacov a najskôr 12 mesiacov pred dovŕšením tohto veku vyhlási, že chce zotrvať vo funkcii sudcu, predloží potvrdenie o svojom zdravotnom stave, podľa ktorého je spôsobilý na výkon sudcovského povolania a ktoré sa vydáva podľa zásad vzťahujúcich sa na kandidátov na funkciu sudcu, a prezident Poľskej republiky udelí súhlas na zotrvanie vo funkcii sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].

1a. Prezident Poľskej republiky sa pred udelením súhlasu so zotrvaním vo funkcii sudcu Najvyššieho súdu poradí so Štátnou súdnou radou. Štátna súdna rada doručí prezidentovi Poľskej republiky stanovisko do 30 dní od výzvy prezidenta Poľskej republiky. Ak Štátna súdna rada nedoručí stanovisko v lehote uvedenej v druhej vete tohto ustanovenia, platí domnienka kladného stanoviska.

1b. Štátna súdna rada pri vyhotovení stanoviska uvedeného v odseku 1a zohľadní záujmy justície alebo dôležité spoločenské záujmy, najmä racionálne využitie personálnych zdrojov Najvyššieho súdu alebo potreby vyplývajúce z pracovného vyťaženia jednotlivých senátov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].

2. Vyhlásenie a potvrdenie uvedené v odseku 1 sa predloží prvému predsedovi [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý ich spolu so svojím stanoviskom bezodkladne predloží prezidentovi Poľskej republiky. Prvý predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] predloží svoje vyhlásenie a svoje potvrdenie spolu so stanoviskom kolégia [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] prezidentovi Poľskej republiky.

3. Prezident Poľskej republiky môže udeliť súhlas so zotrvaním sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] vo funkcii v lehote 3 mesiacov od doručenia stanoviska Štátnej súdnej rady uvedeného v odseku 1a, resp. v lehote 3 mesiacov od uplynutia lehoty na doručenie tohto stanoviska. V prípade neudelenia povolenia v lehote uvedenej v prvej vete platí, že sudca odchádza do dôchodku dovŕšením veku 65 rokov. Ak po dovŕšení veku uvedeného v odseku 1 ešte nie je ukončené konanie týkajúce sa zotrvania vo funkcii sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], sudca zostáva vo funkcii až do skončenia tohto konania.

4. Súhlas uvedený v odseku 1 sa udeľuje na obdobie 3 rokov, pričom ho možno raz obnoviť. Ustanovenia odseku 3 sa uplatnia *mutatis mutandis*. ...“

12 Článok 39 tohto zákona znie:

„Prezident Poľskej republiky určí deň, ku ktorému sudca [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] odchádza do dôchodku alebo na ktorý je stanovený jeho odchod do dôchodku.“

13 Článok 111 uvedeného zákona stanovuje:

„1. Sudcovia Najvyššieho súdu, ktorí ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona dovŕšili vek 65 rokov alebo ktorí dosiahnu tento vek v lehote 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, odchádzajú do dôchodku počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty 3 mesiacov s výnimkou toho, ak v lehote 1 mesiaca odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona podajú vyhlásenie a osvedčenie uvedené v článku 37 ods. 1a a prezident Poľskej republiky udelí svoj súhlas s ich zotrvaním vo funkcii sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)]. Ustanovenia článku 37 ods. 2 až 4 sa uplatnia *mutatis mutandis*.

1a. Sudcovia [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorí dovŕšili vek 65 rokov v lehote 3 až 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, odchádzajú do dôchodku po uplynutí lehoty 12 mesiacov po nadobudnutí jeho účinnosti s výnimkou toho, ak v tejto lehote predložia vyhlásenie a osvedčenie

uvedené v článku 37 ods. 1 a ak prezident Poľskej republiky udelí svoj súhlas s ich zotrvaním vo funkcii sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)]. Ustanovenia článku 37 ods. 1a až 4 sa uplatnia *mutatis mutandis*.“

- 14 Novela z 10. mája 2018 obsahuje okrem ustanovení, ktorými sa mení a dopĺňa zákon o Najvyššom súde, určité autonómne ustanovenia upravujúce postup predĺženia obdobia aktívneho výkonu funkcie sudcov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorí najneskôr 3. júla 2018 dosiahli vek odchodu do dôchodku. Článok 5 tejto novely znie takto:

„Prezident Poľskej republiky bezodkladne predloží Štátnej súdnej rade vyhlásenia uvedené v článku 37 ods. 1 a článku 111 ods. 1 [nového zákona o Najvyššom súde], ktoré do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona nepreskúmal. Štátna súdna rada predloží svoje stanovisko do 30 dní odo dňa, kedy ju prezident Poľskej republiky na to vyzval. Prezident Poľskej republiky môže povoliť sudcovi [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], aby pokračoval vo výkone svojich funkcií, do 60 dní odo dňa doručenia stanoviska Štátnej súdnej rady alebo uplynutia lehoty na predloženie tohto stanoviska. Ustanovenia článku 37 ods. 2 až 4 [nového zákona o Najvyššom súde] v znení tohto zákona sa uplatnia *mutatis mutandis*.“

Konanie pred podaním žaloby

- 15 Komisia, ktorá sa domnievala, že Poľská republika si prijatím nového zákona o Najvyššom súde a následných zákonov, ktorými sa tento predpis mení, nesplnila svoje povinnosti podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty, zaslala tomuto členskému štátu 2. júla 2018 formálnu výzvu. Poľsko odpovedalo listom z 2. augusta 2018, v ktorom poprelo akékoľvek porušenie práva Únie.
- 16 Komisia 14. augusta 2018 vydala odôvodnené stanovisko, v ktorom uviedla, že vnútroštátne právne predpisy spomenuté v predchádzajúcom bode porušujú uvedené ustanovenia práva Únie. V dôsledku toho Komisia vyzvala Poľskú republiku na prijatie opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s uvedeným odôvodneným stanoviskom v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia. Tento členský štát odpovedal listom zo 14. septembra 2018, v ktorom konštatoval, že údajné porušenia neexistovali.
- 17 Za týchto okolností sa Komisia rozhodla podať predmetnú žalobu.

Konanie pred Súdnym dvorom

- 18 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 2. októbra 2018 Komisia podala návrh na nariadenie predbežných opatrení podľa článku 279 ZFEÚ a článku 160 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, v ktorom navrhovala, aby Súdny dvor ešte predtým, ako vydá konečné rozhodnutie vo veci samej, Poľskej republike nariadil:
- pozastaviť uplatňovanie článku 37 ods. 1 až 4, článku 111 ods. 1 a 1a nového zákona o Najvyššom súde, článku 5 novely z 10. mája 2018, ako aj akýchkoľvek opatrení prijatých na základe týchto ustanovení,
  - prijať všetky potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, že sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorých sa týkajú tieto ustanovenia, budú môcť vykonávať svoje funkcie na tomto súde a požívať rovnaké postavenie a rovnaké práva a podmienky zamestnania ako pred 3. aprílom 2018, kedy nadobudol účinnosť nový zákon o Najvyššom súde,

- zdržať sa akéhokoľvek opatrenia smerujúceho k vymenovaniu sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) namiesto sudcov, ktorých sa týkajú uvedené ustanovenia, ako aj akéhokoľvek opatrenia smerujúceho k vymenovaniu nového prvého predsedu tohto súdu alebo osoby zodpovednej za vedenie tohto súdu až do vymenovania nového prvého predsedu, a
  - oznámiť Komisii najneskôr do jedného mesiaca od uverejnenia uznesenia Súdneho dvora o nariadení požadovaných predbežných opatrení a potom pravidelne každý mesiac všetky opatrenia, ktoré boli prijaté na zaistenie úplného súladu s týmto uznesením.
- 19 Komisia podľa článku 160 ods. 7 rokovacieho poriadku tiež navrhla, aby z dôvodu rizika vzniku vážnej a nenapraviteľnej škody so zreteľom na zásadu účinnej súdnej ochrany v rámci uplatňovania práva Únie boli predbežné opatrenia uvedené v predchádzajúcom bode nariadené ešte predtým, ako žalovaná predloží svoje pripomienky.
- 20 Uznesením z 19. októbra 2018, Komisia/Polsko (C-619/18 R, neuverejnené, EU:C:2018:852), podpredsedníčka Súdneho dvora predbežne vyhovelá tomuto návrhu až do prijatia uznesenia, ktorým sa skončí konanie o nariadení predbežných opatrení.
- 21 Dňa 23. októbra 2018 podpredsedníčka Súdneho dvora v súlade s článkom 161 ods. 1 rokovacieho poriadku predložila tento návrh Súdnemu dvoru, ktorý ho vzhľadom na jeho význam pridelil veľkej komore v súlade s článkom 60 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku.
- 22 Uznesením zo 17. decembra 2018, Komisia/Polsko (C-619/18 R, EU:C:2018:1021), Súdny dvor vyhovel návrhu Komisie na nariadenie predbežných opatrení až do vyhlásenia rozsudku, ktorým bude rozhodnuté vo veci samej.
- 23 Okrem toho uznesením z 15. novembra 2018, Komisia/Polsko (C-619/18, EU:C:2018:910), predseda Súdneho dvora na návrh Komisie rozhodol, že táto vec bude prejednaná v skrátenom konaní podľa článku 23a Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 133 rokovacieho poriadku.
- 24 Uznesením z 9. januára 2019 predseda Súdneho dvora vyhovel návrhu, aby Maďarsko vstúpilo do konania ako vedľajší účastník konania na podporu návrhov Poľskej republiky.

O žalobe

- 25 Komisia vo svojej žalobe uvádza dve výhrady založené na údajnom porušení povinností, ktoré členským štátom vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty.
- 26 Komisia vo svojej prvej výhrade vytýka Poľskej republike, že porušila tieto povinnosti v tom zmysle, že nový zákon o Najvyššom súde v rozpore so zásadou nezávislosti sudcov a najmä zásadou ich neodvolateľnosti stanovil, že opatrenie na zníženie veku odchodu do dôchodku sudcov z Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) sa uplatní na sudcov aktívne vykonávajúcich svoju funkciu, ktorí boli na tento súd vymenovaní pred 3. aprílom 2018, čo je dátum nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Svojou druhou výhradou Komisia tomuto členskému štátu vytýka, že porušil uvedené povinnosti tým, že na základe uvedeného zákona a v rozpore so zásadou nezávislosti sudcov priznal prezidentovi republiky diskrečnú právomoc dvakrát predĺžiť, zakaždým na obdobie troch rokov, aktívny výkon sudcovskej funkcie sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po dovŕšení novo stanoveného veku odchodu do dôchodku.

O zachovaní predmetu konania

- 27 Na pojednávaní Poľská republika uviedla, že všetky vnútroštátne ustanovenia, ktoré Komisia napadla vo svojej žalobe, boli zrušené a že všetky účinky týchto ustanovení boli zrušené prostredníctvom ustawa o zmiane ustawy o Sądzie Najwyższym (zákon, ktorým sa mení nový zákon o Najvyššom súde) z 21. novembra 2018 (Dz. U. z roku 2018, pozícia 2507), ktorý bol podpísaný prezidentom republiky 17. decembra 2018 a nadobudol účinnosť 1. januára 2019.
- 28 Podľa uvedeného členského štátu totiž sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) aktívne vykonávajúci svoju funkciu, ktorí boli dotknutí znížením dôchodkového veku podľa nového zákona o Najvyššom súde, zostali vykonávať sudcovskú funkciu na tomto súde alebo bol výkon ich funkcie obnovený, a to za podmienok platných pred prijatím tohto zákona, pričom výkon ich funkcie sa navyše považuje za neprerušovaný. Zrušené boli aj ustanovenia, ktoré prezidentovi republiky umožňovali povoliť predĺženie aktívneho výkonu funkcie sudcu z Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po tom, čo dovŕši obvyklý vek odchodu do dôchodku. Za týchto okolností sa podľa Poľskej republiky toto konanie o nesplnení povinnosti stáva bezpredmetným.
- 29 Komisia však na pojednávaní uviedla, že na svojej žalobe trvá.
- 30 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa má existencia nesplnenia povinnosti hodnotiť vo vzťahu k situácii dotknutého členského štátu ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku a že Súdny dvor nemôže brať do úvahy neskoršie zmeny (pozri najmä rozsudok zo 6. novembra 2012, Komisia/Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, bod 41 a citovanú judikatúru).
- 31 V tomto prípade je nesporné, že v čase, keď uplynula lehota stanovená Komisiou v jej odôvodnenom stanovisku, ustanovenia nového zákona o Najvyššom súde, ktoré Komisia spochybňuje vo svojej žalobe, boli stále účinné. Z toho vyplýva, že Súdny dvor musí o uvedenej žalobe rozhodnúť aj v prípade, že by nadobudnutie účinnosti zákona, ktorým sa mení nový zákon o Najvyššom súde z 21. novembra 2018, viedlo k odstráneniu so spätnou účinnosťou všetkých účinkov vnútroštátnych ustanovení, ktoré Komisia napáda, pretože túto skutočnosť nemožno brať do úvahy, ak k nej došlo po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. novembra 2012, Komisia/Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, bod 45).

O rozsahu žaloby

- 32 Komisia na pojednávaní spresnila, že svojou žalobou v zásade žiada, aby bolo konštatované porušenie článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v spojení s článkom 47 Charty. Podľa názoru Komisie sa totiž pojem účinnej súdnej ochrany uvedený v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ má vykladať so zreteľom na obsah článku 47 Charty, a najmä so zreteľom na záruky spojené s právom na účinný prostriedok nápravy zakotveným v tomto článku, takže prvé z týchto ustanovení znamená, že sa musí zaručiť zachovanie nezávislosti súdneho orgánu, ako je Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorému je okrem iného zverená úloha výkladu a uplatňovania práva Únie.
- 33 Na účely rozhodnutia o tejto žalobe je preto potrebné preskúmať, či si Poľská republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

O uplatniteľnosti a rozsahu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ

Argumentácia účastníkov konania

- 34 Opierajúc sa najmä o rozsudky z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), a z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), Komisia tvrdí, že na splnenie povinnosti podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ stanoviť systém prostriedkov nápravy potrebných na zabezpečenie účinného súdneho preskúmania v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, sa od členských štátov vyžaduje najmä to, aby zabezpečili, že vnútroštátne orgány, ktoré sú oprávnené rozhodovať o otázkach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu tohto práva, spĺňajú požiadavku nezávislosti sudcov, ktorá je nevyhnutnou súčasťou základného práva na spravodlivý proces zaručeného okrem iného článkom 47 druhým odsekom Charty.
- 35 Vzhľadom na to, že Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) predstavuje takýto orgán, vnútroštátne ustanovenia upravujúce zloženie, organizačnú štruktúru a fungovanie tohto súdu by mali zabezpečiť, aby tento orgán spĺňal túto požiadavku nezávislosti.
- 36 Uvedená požiadavka sa totiž netýka len priebehu určitého konania, ale aj spôsobu organizácie spravodlivosti. Vnútroštátne opatrenie, ktoré vo všeobecnosti ovplyvňuje nezávislosť vnútroštátnych súdov, vedie k tomu, že už nebude zaručený účinný prostriedok nápravy, najmä ak tieto sudy uplatňujú alebo vykladajú právo Únie.
- 37 Poľská republika, ktorú v tejto súvislosti podporuje Maďarsko, tvrdí, že vnútroštátne pravidlá, ktoré Komisia v tejto žalobe napáda, nemôžu podliehať preskúmaniu so zreteľom na článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 47 Charty.
- 38 Na jednej strane totiž tieto ustanovenia práva Únie neobsahujú žiadnu výnimku zo zásady prenesenia právomocí, ktorou sa riadia právomoci Únie a ktorá vyplýva z článku 4 ods. 1, článku 5 ods. 1 a 2 a článku 13 ods. 2 ZEÚ. Podľa tohto členského štátu je však nesporné, že organizácia vnútroštátnej justície predstavuje právomoc výlučne vyhradenú členským štátom, takže Únia sa nemôže odvolávať na svoju právomoc v tejto oblasti.
- 39 Na druhej strane, podobne ako všeobecné zásady práva Únie, napríklad zásada nezávislosti sudcov, sa článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 47 Charty môžu uplatniť iba v situáciách, ktoré sa riadia právom Únie.
- 40 Vnútroštátne pravidlá, ktoré Komisia v tejto veci spochybnila, však nemajú žiadnu súvislosť s právom Únie a v tomto ohľade sa líšia od vnútroštátnych predpisov, so zreteľom na ktoré bol vydaný rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), keďže tu ide o predpisy týkajúce sa poskytnutia finančnej pomoci Únie členskému štátu v súvislosti s bojom proti nadmerným rozpočtovým deficitom, ktoré boli prijaté na základe práva Únie.
- 41 Ani článok 47 Charty sa podľa Poľskej republiky v tomto prípade neuplatní, keďže tu nejde o vykonávanie práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty. Okrem toho z článku 6 ods. 1 ZEÚ, ako aj z článku 51 ods. 2 Charty a Protokolu č. 30 o uplatňovaní Charty na Poľsko a Spojené kráľovstvo (Ú. v. ES C 83, 2010, s. 313) vyplýva, že Charta nerozširuje pôsobnosť práva Únie nad rámec jej právomocí.

Posúdenie Súdny dvorom

- 42 Treba pripomenúť, ako vyplýva z článku 49 ZEÚ, v ktorom sa stanovuje, že každý európsky štát môže požiadať o členstvo v Únii, že táto Únia združuje štáty, ktoré slobodne a dobrovoľne pristúpili k spoločným hodnotám uvedeným v článku 2 ZEÚ, rešpektujú tieto hodnoty a zaväzujú sa ich

podporovať, pričom právo Únie spočíva na základnom predpoklade, podľa ktorého každý členský štát uznáva uvedené hodnoty vzájomne so všetkými ostatnými členskými štátmi, a je si vedomý, že tieto štáty vzájomne s ním uznávajú dané hodnoty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. decembra 2018, *Wightman a i.*, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 63, ako aj citovanú judikatúru).

- 43 Tento predpoklad v sebe zahŕňa a odôvodňuje existenciu vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi a najmä ich súdmi pri uznávaní týchto hodnôt, na ktorých je Únia založená, vrátane zásad právneho štátu, a teda v súlade s právom Únie, ktoré tieto hodnoty uplatňuje [pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. februára 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 30, ako aj z 25. júla 2018, *Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 35].
- 44 Treba však pripomenúť, že na zachovanie charakteristických znakov a autonómie právneho poriadku Únie zaviedli Zmluvy súdny systém určený na zabezpečenie súdržného a jednotného výkladu práva Únie (rozsudok zo 6. marca 2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 35 a citovaná judikatúra).
- 45 Základom celého takto koncipovaného súdneho systému je konanie o prejudiciálnej otázke upravené v článku 267 ZFEÚ, ktoré má za cieľ – prostredníctvom nastoleného dialógu medzi súdmi, konkrétne medzi Súdny dvorom a súdmi členských štátov – zabezpečiť tento súdržný a jednotný výklad práva Únie, čím umožňuje zabezpečiť jeho plný účinok a autonómiu a nakoniec aj špecifický charakter práva vytvoreného Zmluvami (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. marca 2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 37).
- 46 Napokon, ako vyplýva z ustálenej judikatúry, Únia je úniou práva, v ktorej majú jednotlivci právo napadnúť na súde zákonnosť každého rozhodnutia alebo každého iného vnútroštátneho aktu týkajúceho sa uplatnenia aktu Únie voči nim [rozsudky z 27. februára 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 31 a citovaná judikatúra, ako aj z 25. júla 2018, *Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 49].
- 47 V tejto súvislosti v súlade s článkom 19 ZEÚ, ktorý konkretizuje hodnotu právneho štátu uvedenú v článku 2 ZEÚ, prináleží vnútroštátnym súdom a Súdnemu dvoru, aby zaručovali plné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch, ako aj súdnu ochranu, ktorá jednotlivcom z tohto práva vyplýva [pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. februára 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 32, ako aj z 25. júla 2018, *Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 50 a citovanú judikatúru].
- 48 V tomto zmysle a ako stanovuje článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, členské štáty ustanovia pre jednotlivcov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie ich práva na účinnú súdnu ochranu. Členským štátom teda prináleží, aby vytvorili systém opravných prostriedkov a postupov zabezpečujúcich účinné súdne preskúmanie v uvedených oblastiach (rozsudok z 27. februára 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 34 a citovaná judikatúra).
- 49 Zásada účinnej súdnej ochrany práv jednotlivcov vyplývajúcich z práva Únie, na ktoré sa odvoláva článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, totiž predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá vychádza z ústavných tradícií spoločných členským štátom, bola zakotvená v článkoch 6 a 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, a v súčasnosti je potvrdená v článku 47 Charty (rozsudok z 27. februára 2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 35 a citovaná judikatúra).

- 50 Pokiaľ ide o vecnú pôsobnosť článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, okrem iného treba pripomenúť, že toto ustanovenie sa týka „oblastí, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, bez ohľadu na okolnosti, za akých členské štáty uplatňujú toto právo v zmysle článku 51 ods. 1 Charty (rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 29).
- 51 Na rozdiel od tvrdení Poľskej republiky a Maďarska v tejto súvislosti skutočnosť, že vnútroštátne opatrenia na zníženie miezd sporné vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), boli prijaté vzhľadom na naliehavé požiadavky spojené s odstránením nadmerného deficitu rozpočtu dotknutého členského štátu a v súvislosti s programom finančnej pomoci Únie tomuto členskému štátu, nezohrávala, ako vyplýva z odsekov 29 až 40 tohto rozsudku, žiadnu úlohu vo výklade, ktorý viedol Súdny dvor k záveru, že v danom prípade sa uplatňuje článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ. Tento záver bol totiž založený na skutočnosti, že vnútroštátny orgán, ktorého sa táto vec týkala, a to Tribunal de Contas (Dvor audítorov, Portugalsko), bol v tomto prípade, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, spôsobilý rozhodovať ako súd v otázkach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu práva Únie, a teda spadajúcich do oblastí, na ktoré sa vzťahuje toto právo (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 40).
- 52 Okrem toho hoci, ako pripomína Poľská republika a Maďarsko, organizácia súdnictva v členských štátoch patrí do právomoci týchto štátov, stále platí, že pri výkone tejto právomoci sú členské štáty povinné dodržiavať povinnosti, ktoré im vyplývajú z práva Únie (pozri analogicky rozsudky z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17, EU:C:2018:898, bod 45, ako aj z 26. februára 2019, Rimševičs a ECB/Lotyšsko, C-202/18 a C-238/18, EU:C:2019:139, bod 57), a najmä z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 40). Okrem toho, keďže sa od členských štátov vyžaduje, aby si tieto povinnosti plnili, Únia v žiadnom prípade sama neuplatňuje uvedenú právomoc, a teda v rozpore s tvrdeniami Poľskej republiky si túto právomoc ani neprivlastňuje.
- 53 A napokon, pokiaľ ide o protokol č. 30, treba podotknúť, že sa netýka článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, a pripomenúť, že takisto nespochybňuje uplatniteľnosť Charty v Poľsku a jeho cieľom nie je oslobodenie Poľskej republiky od povinnosti dodržiavať ustanovenia Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i., C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 119 a 120).
- 54 Z predchádzajúceho vyplýva, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ ukladá členským štátom povinnosť ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany najmä v zmysle článku 47 Charty (rozsudok zo 14. júna 2017, Online Games a i., C-685/15, EU:C:2017:452, bod 54, ako aj citovaná judikatúra).
- 55 Konkrétne, podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ musí každý členský štát zabezpečiť, aby orgány, ktoré sa v zmysle práva Únie považujú za „súdny orgán“, patriace do jeho systému opravných prostriedkov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, spĺňali požiadavky účinnej súdnej ochrany [rozsudky z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 37, a z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 52].
- 56 V tomto prípade je nesporné, že Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) môže byť vyzvaný, aby rozhodol vo veciach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu práva Únie, a podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ ako „súdny orgán“ v zmysle tohto práva patrí do rozsahu pôsobnosti poľského systému opravných prostriedkov v „oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, takže tento súd musí spĺňať požiadavky účinnej súdnej ochrany (uznesenie zo 17. decembra 2018, Komisia/Poľsko, C-619/18 R, EU:C:2018:1021, bod 43).

- 57 S cieľom zabezpečiť, aby súdny orgán, akým je Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) mohol poskytnúť takúto ochranu, je nevyhnutné zachovanie nezávislosti tohto súdu, ako to potvrdzuje článok 47 druhý odsek Charty, ktorý medzi požiadavkami týkajúcimi sa základného práva na účinný prostriedok nápravy stanovuje právo na prístup k „nezávislému“ súdu [pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 41, ako aj z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 53].
- 58 Táto požiadavka nezávislosti súdov, ktorá je inherentnou súčasťou výkonu úlohy rozhodovať ako súd, patrí do podstaty práva na účinnú súdnu ochranu a základného práva na spravodlivý proces, ktoré má zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie, a zachovania spoločných hodnôt členských štátov uvedených v článku 2 ZEÚ, najmä hodnoty právneho štátu [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, body 48 a 63].
- 59 Vzhľadom na uvedené skutočnosti môžu byť vnútroštátne pravidlá, ktoré Komisia spochybnila vo svojej žalobe, preskúmané podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, a preto je potrebné preskúmať, či porušenia tohto ustanovenia, ktoré uvádza táto inštitúcia, sú preukázané.

O prvej výhrade

Argumentácia účastníkov konania

- 60 Komisia vo svojej prvej výhrade vytyka Poľskej republike, že tým, že nový zákon o Najvyššom súde stanovil, že opatrenie na zníženie veku odchodu do dôchodku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) sa uplatní na sudcov aktívne vykonávajúcich svoju funkciu, ktorí boli na tento súd vymenovaní pred 3. aprílom 2018, čo je dátum nadobudnutia účinnosti tohto zákona, porušila článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ. Tento členský štát tým podľa nej nebral do úvahy zásadu nezávislosti sudcov, a najmä zásadu ich neodvolateľnosti.
- 61 Komisia v tejto súvislosti poznamenáva, že v dôsledku článku 37 ods. 1 a článku 111 ods. 1 a 1a nového zákona o Najvyššom súde sudcovia tohto súdu, ktorí dovŕšili vek 65 rokov pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, t. j. pred 3. aprílom 2018, alebo najneskôr 3. júla 2018, v zásade odchádzajú do dôchodku 4. júla 2018 a tí, ktorí dovŕšili 65 rokov medzi 4. júlom 2018 a 3. aprílom 2019, majú v zásade odísť do dôchodku 3. apríla 2019. Sudcovia, ktorí dovŕšili vek 65 rokov po 3. apríli 2019, by mali v zásade odísť do dôchodku pri dosiahnutí veku 65 rokov.
- 62 Komisia okrem toho zdôrazňuje, že tieto vnútroštátne ustanovenia okamžite ovplyvnili 27 zo 72 sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí boli vo funkcii k dátumu nadobudnutia účinnosti nového zákona o Najvyššom súde, vrátane prvej predsedníčky tohto súdu. Pokiaľ ide o túto predsedníčku, uvedená inštitúcia okrem toho podotýka, že v súlade s článkom 183 ods. 3 Ústavy bola dotknutá osoba vymenovaná na funkčné obdobie šiestich rokov, ktoré v tomto prípade uplynie 30. apríla 2020.
- 63 Komisia sa však domnieva, že takýmto znížením vekovej hranice odchodu do dôchodku pre sudcov aktívne vykonávajúcich funkciu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a zároveň umožnením, v článkoch 112 a 112a nového zákona o Najvyššom súde, prezidentovi republiky slobodne rozhodnúť do 3. apríla 2019 o zvýšení počtu sudcov tohto súdu, Poľská republika otvorila cestu k hlbokšej a okamžitej zmene zloženia Najvyššieho súdu, čo je v rozpore so zásadou neodvolateľnosti sudcov ako inherentnou zárukou ich nezávislosti, a teda aj s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ.

- 64 Komisia sa domnieva, že zatiaľ čo zníženie dôchodkového veku sudcov nie je možné úplne vylúčiť, sú v každom prípade potrebné primerané opatrenia, napríklad prechodné obdobie alebo postupný prístup, ktoré bránia tomu, aby sa takéto zníženie veku využilo na prekrytie účelu zmeny zloženia súdnych orgánov, najmä aby sa zabránilo dojmu, že skrátenie trvania sudcovskej funkcie dotknutých sudcov je v skutočnosti odôvodnené činnosťami, ktoré títo sudcovia vykonávajú počas aktívneho výkonu tejto funkcie, a aby nebola ovplyvnená ich istota, že budú môcť naďalej zastávať svoju funkciu.
- 65 Podľa Poľskej republiky článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ nevyžaduje, aby na účely zabezpečenia nezávislosti sudcov vo funkcii bolo v prípade zníženia veku ich odchodu do dôchodku povinne stanovené prechodné obdobie pre týchto sudcov. Tento vek odchodu do dôchodku, ktorý sa vo všeobecnosti a automaticky vzťahuje na všetkých dotknutých sudcov, podľa daného členského štátu nemôže vytvárať akýkoľvek tlak, ktorý by mohol ovplyvniť dotknuté osoby pri výkone ich sudcovských funkcií.
- 66 V poľskom právnom systéme sú záruky nezávislosti súdnictva spojené najmä s ochranou trvalého charakteru sudcovskej funkcie vrátane záruky neodvolateľnosti, s imunitou, dôstojným odmeňovaním, neverejnou porád sudcov, nezlučiteľnosťou sudcovských a iných verejných funkcií, povinnosťou politickej neutrality a so zákazom výkonu hospodárskej činnosti. Odvolanie sudcov je povolené len v prípade najzávažnejších disciplinárnych porušení alebo právoplatných odsúdení za trestné činy. Odchod sudcu do dôchodku však podľa tohto členského štátu nepredstavuje jeho odvolanie, pretože dotknutá osoba zostáva sudcom a ako takej jej aj naďalej prináleží imunita a právo na slušné zaobchádzanie, pričom naďalej podlieha rôznym etickým pravidlám.
- 67 Okrem toho z rozsudkov z 21. júla 2011, Fuchs a Köhler (C-159/10 a C-160/10, EU:C:2011:508), ako aj z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), vyplýva, že členské štáty si ponechávajú právomoc prispôbiť pracovné podmienky uplatniteľné na sudcov, a tým aj ich vek odchodu do dôchodku, aby tak ako v tomto prípade zosúladiť tento dôchodkový vek s vekom odchodu do dôchodku, ktorý je stanovený všeobecným dôchodkovým systémom, a optimalizovali tak vekové zloženie sudcov tohto súdu.
- 68 Napokon, keby sa predpokladalo, že vek odchodu do dôchodku sudcu by mal zostať rovnaký, ako bol platný na základe zákona účinného v čase, keď daná osoba začala vykonávať svoju funkciu, v prejednávanej veci by podľa Poľskej republiky mala byť zohľadnená skutočnosť, že dôchodkový vek sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) bol v roku 2002 zreformovaný a opätovne stanovený na 70 rokov po tom, čo bola veková hranica od roku 1990 do roku 2002 stanovená na 65 rokov. Keďže však 17 z 27 sudcov pôsobiach na tomto súde, ktorí boli ovplyvnení znížením dôchodkového veku vyplývajúcim z nového zákona o Najvyššom súde, bolo do funkcie vymenovaných od roku 1990 do roku 2002, týchto sudcov nepostihlo žiadne skrátenie pôvodného obdobia vykonávania ich funkcie.
- 69 Ak by bol deň vymenovania za sudcu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) kritériom na určenie veku odchodu týchto sudcov do dôchodku, vzniklo by tiež riziko diskriminácie medzi sudcami tohto súdu, keďže niektorí z nich, najmä sudcovia vymenovaní po nadobudnutí účinnosti nového zákona o Najvyššom súde, by mali odísť do dôchodku skôr ako ostatní, ktorí boli vymenovaní pred nadobudnutím účinnosti uvedeného zákona, a to v čase, keď bol vek odchodu do dôchodku stanovený na 70 rokov.
- 70 Podľa Maďarska Komisia nepreukázala, že zníženie dôchodkového veku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a odchod niektorých sudcov z tohto súdu do dôchodku vyplývajúci z tohto opatrenia by mohli ovplyvniť schopnosť uvedeného súdu zabezpečiť účinnú súdnu ochranu v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie.

Posúdenie Súdny dvorom

- 71 Požiadavka nezávislosti súdov, ktorej dodržiavanie, ako vyplýva z bodov 42 až 59 tohto rozsudku, musia podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ zabezpečiť členské štáty so zreteľom na vnútroštátne súdy, ktoré tak ako Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) rozhodujú o otázkach týkajúcich sa výkladu a uplatňovania práva Únie, má dva aspekty.
- 72 Prvý, vonkajší aspekt, vyžaduje, aby dotknutý orgán vykonával svoje úlohy samostatne, nikomu hierarchicky nepodliehal, ani nebol podriadený a od nikoho neprijímal príkazy alebo inštrukcie, bez ohľadu na ich pôvod, čím je chránený pred vonkajšími zásahmi alebo tlakmi, ktoré by mohli ohroziť nezávislosť rozhodovania jeho členov a ovplyvniť ich rozhodnutia (rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 44 a citovaná judikatúra).
- 73 Druhý, vnútorný aspekt, súvisí s pojmom nestrannosť a týka sa rovnakého odstupu od účastníkov konania a ich príslušných záujmov vo vzťahu k predmetu sporu. Tento aspekt vyžaduje rešpektovanie objektívnosti a neexistenciu akéhokoľvek záujmu na vyriešení sporu mimo striktného uplatnenia právneho predpisu [rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 65 a citovaná judikatúra].
- 74 Tieto záruky nezávislosti a nestrannosti stanovujú ako požiadavku existenciu pravidiel, najmä pokiaľ ide o zloženie orgánu, menovanie, funkčné obdobia, ako aj dôvody zdržania sa hlasovania, vylúčenia pre predpojatosť a odvolania jeho členov, ktoré umožňujú odstrániť akékoľvek oprávnené pochybnosti účastníkov konania, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť uvedeného orgánu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom [rozsudky z 19. septembra 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 53 a citovaná judikatúra, ako aj z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 66 a citovaná judikatúra].
- 75 V prvom rade, ako opakovane pripomenul Súdny dvor, uvedená sloboda, nevyhnutná vzhľadom na možnosť vonkajších zásahov alebo tlakov, vyžaduje určité nevyhnutné záruky ochrany tých osôb, ktorých úlohou je vykonávať súdnictvo, napríklad neodvolateľnosť [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 64 a citovanú judikatúru].
- 76 Zásada neodvolateľnosti si najmä vyžaduje, aby sudcovia mohli zotrvať vo funkcii až do dovŕšenia veku povinného odchodu do dôchodku alebo do skončenia ich funkčného obdobia, ak je toto funkčné obdobie časovo obmedzené. Uvedená zásada môže bez toho, aby mala absolútny charakter, podliehať výnimkám len za predpokladu, že na to existujú oprávnené a presvedčivé dôvody a pri dodržaní zásady proporcionality. Z tohto dôvodu je všeobecne prípustné, že sudcovia môžu byť prostredníctvom príslušných postupov odvolaní, ak nie sú spôsobilí pokračovať v plnení svojich povinností z dôvodu nespôsobilosti alebo vážneho pochybenia.
- 77 V tejto súvislosti z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že požiadavka nezávislosti si vyžaduje, aby pravidlá upravujúce disciplinárny režim, a teda aj prípadné odvolanie tých, ktorí majú za úlohu rozhodovať, poskytovali potrebné záruky s cieľom predísť akémukoľvek riziku toho, že taký režim bude využitý ako systém politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí. Stanovenie pravidiel, ktoré vymedzujú najmä správanie predstavujúce disciplinárne previnenia, ako aj konkrétne uplatniteľné sankcie, ktoré predpokladajú zásah nezávislého orgánu v súlade s postupom, ktorý v plnom rozsahu zaručuje práva zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty, najmä práva na obhajobu, a ktoré zakotvujú možnosť napadnúť na súde rozhodnutia disciplinárnych orgánov, predstavuje súbor základných záruk na účely zachovania nezávislosti súdnej moci [rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 67].

- 78 V tomto prípade treba konštatovať, že napadnutá reforma, ktorá stanovuje uplatňovanie opatrenia na zníženie dôchodkového veku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na sudcov, ktorí už vykonávajú funkciu sudcu na tomto súde, vedie k predčasnému ukončeniu ich sudcovských funkcií, a preto môže vyvolávať oprávnené obavy, pokiaľ ide o dodržiavanie zásady neodvolateľnosti sudcov.
- 79 Za týchto okolností a so zreteľom na prvoradý význam zásady pripomenutej v bodoch 75 až 77 tohto rozsudku možno toto uplatnenie pripustiť len vtedy, ak je odôvodnené legitímnym cieľom primeraným tejto zásade a za predpokladu, že nevyvoláva oprávnené pochybnosti u osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť daného súdu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom.
- 80 V tomto prípade Poľská republika tvrdí, že zníženie dôchodkového veku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na 65 rokov vychádza z vôle zosúladiť tento vek so všeobecným vekom odchodu do dôchodku, ktorý sa vzťahuje na všetkých pracovníkov v Poľsku, a optimalizovať tak vekové zloženie členov tohto súdu.
- 81 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že Súdny dvor nesporne uznal legitímny charakter cieľov politiky zamestnanosti, ako sú tie, ktoré boli zamerané na jednej strane na zjednotenie vekového obmedzenia povinnej činnosti v rámci služieb vo verejnom záujme, a na druhej strane na podporu vytvorenia vyváženejšej vekovej štruktúry uľahčením prístupu pre mladých ľudí, predovšetkým k povolaniu sudcu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. júla 2011, Fuchs a Köhler, C-159/10 a C-160/10, EU:C:2011:508, bod 50, ako aj zo 6. novembra 2012, Komisia/Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, body 61 a 62).
- 82 Po prvé však treba poukázať na to, ako zdôrazňuje Komisia a ako už uviedla Európska komisia pre demokraciu prostredníctvom práva (tzv. „Benátska komisia“) v bodoch 33 a 47 svojho stanoviska č. 904/2017 [CDL-AD (2017) 031], dôvodová správa k návrhu nového zákona o Najvyššom súde obsahuje prvky, ktoré by mohli vyvolať vážne pochybnosti o tom, že reforma dôchodkového veku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) aktívne vykonávajúcich svoju funkciu sa riadila takýmito cieľmi, a nie želaním ukončiť aktívny výkon funkcie určitej skupiny sudcov tohto súdu.
- 83 Po druhé je dôležité pripomenúť, že zníženie veku odchodu do dôchodku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) aktívne vykonávajúcich svoju funkciu v čase nadobudnutia účinnosti nového zákona o Najvyššom súde bolo v tomto prípade sprevádzané zavedením nového mechanizmu, ktorý prezidentovi republiky umožňuje rozhodnúť podľa vlastného uváženia o predĺžení takto skráteného výkonu funkcie sudcu, a to počas dvoch po sebe nasledujúcich trojročných období.
- 84 Zavedenie takejto možnosti predĺžiť výkon funkcie sudcu o šesť rokov a súčasné zníženie o päť rokov dôchodkového veku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v aktívnej funkcii v čase nadobudnutia účinnosti nového zákona o Najvyššom súde však môže vyvolať pochybnosti o tom, že uskutočňovaná reforma je naozaj zameraná na harmonizáciu dôchodkového veku týchto sudcov s dôchodkovým vekom platným pre všetkých zamestnancov a optimalizáciu vekového zloženia členov tohto súdu.
- 85 Kombinácia týchto dvoch opatrení tiež môže posilniť dojem, že v skutočnosti môže ísť o ukončenie výkonu funkcie vopred určenej časti sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), keďže prezident republiky si bez ohľadu na uplatňovanie opatrenia na zníženie veku odchodu do dôchodku všetkých sudcov tohto súdu, ktorí aktívne vykonávali funkciu v čase nadobudnutia účinnosti nového zákona o Najvyššom súde, zachováva diskrečnú právomoc ponechať časť dotknutých osôb vo funkcii.
- 86 Po tretie je potrebné konštatovať, že opatrenie znižujúce o päť rokov vek odchodu do dôchodku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vo funkcii v čase nadobudnutia účinnosti nového zákona o Najvyššom súde a skrátenie výkonu ich funkcií, ktoré z toho vyplýva, malo okamžitý vplyv na takmer tretinu členov tohto súdu aktívne vykonávajúcich funkciu, vrátane prvej predsedníčky tohto súdu, ktorej šesťročné funkčné obdobie zaručené Ústavou bolo takisto skrátené. Ako uvádza Komisia, táto

skutočnosť svedčí o potenciálne významnom vplyve predmetnej reformy na zloženie a funkčnú kontinuitu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Ako však uviedol generálny advokát v bode 76 svojich návrhov, takáto zásadná zmena zloženia Najvyššieho súdu v dôsledku reformy, ktorá sa konkrétne dotýka tohto súdu, môže byť naopak dôvodom na pochybnosti, pokiaľ ide o skutočnú povahu takejto reformy a ciele, ktoré v skutočnosti sleduje.

- 87 Pochybnosti v súvislosti so skutočnými cieľmi spornej reformy, ktoré vyplývajú zo všetkých úvah uvedených v bodoch 82 až 86 tohto rozsudku, nemožno odstrániť tvrdeniami Poľskej republiky, že na jednej strane niektorí sudcovia, ktorí vykonávajú funkciu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a ktorých sa uvedená reforma týka, boli do tejto funkcie vymenovaní v čase, keď bol vek odchodu do dôchodku sudcov tohto súdu stanovený na 65 rokov, a na druhej strane si takýto sudca po odchode do dôchodku ponecháva svoj titul sudcu, naďalej požíva imunitu a funkčné výhody a podlieha určitým etickým pravidlám.
- 88 Aj keby boli totiž tieto okolnosti preukázané, nemôžu spochybníť skutočnosť, že odchod dotknutých sudcov do dôchodku znamená okamžité a predčasné ukončenie výkonu ich sudcovskej funkcie vo vzťahu k tomu, čo bolo plánované pred prijatím spornej reformy.
- 89 V druhom rade, ako potvrdila Poľská republika na pojednávaní, všeobecný dôchodkový vek pracovníkov, s ktorým tento členský štát, ako uvádza, chcel zosúladiť dôchodkový vek sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), neznamená, že títo sudcovia automaticky odídu do dôchodku, ale len ich právo, a nie povinnosť, ukončiť svoju profesijnú činnosť a poberať starobný dôchodok.
- 90 Za týchto okolností Poľská republika nepreukázala, že sporné opatrenie by bolo vhodným prostriedkom na zníženie rôznorodosti vekovej hranice povinného odchodu do dôchodku pre všetky príslušné povolania. Konkrétne, tento členský štát nepredložil objektívny dôvod, prečo na účely zosúladienia dôchodkového veku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) so všeobecným vekom odchodu do dôchodku, ktorý sa vzťahuje na všetkých pracovníkov v Poľsku, bolo potrebné stanoviť automatický odchod do dôchodku týchto sudcov s výnimkou pokračovania vo výkone ich povinností, o ktorom rozhoduje podľa vlastného uváženia prezident republiky, zatiaľ čo v prípade ostatných pracovníkov je zákonný vek odchodu do dôchodku fakultatívny.
- 91 V treťom rade je dôležité zdôrazniť, že pokiaľ ide o cieľ zjednotiť vek odchodu do dôchodku, Súdny dvor už rozhodol, že vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa ustanovuje okamžité a výrazné zníženie vekovej hranice pre povinné ukončenie činnosti sudcov, bez akýchkoľvek prechodných opatrení určených na ochranu legitímnej dôvery dotknutých osôb, ktoré v čase nadobudnutia účinnosti týchto ustanovení aktívne vykonávali svoju funkciu, nerešpektujú zásadu proporcionality (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. novembra 2012, Komisia/Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, body 68 a 80).
- 92 Pokiaľ ide o rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), na ktorý Poľská republika takisto odkázala na účely odôvodnenia legitímnosti vnútroštátneho opatrenia, ktoré Komisia napadla vo svojej prvej výhrade, treba pripomenúť, že tento rozsudok sa týkal opatrenia na zníženie výšky odmeny sudcov. V uvedenom rozsudku Súdny dvor po tom, čo uviedol, že toto opatrenie zníženia mzdy malo obmedzený rozsah, bolo dočasné a nebolo osobitne prijaté v súvislosti s členmi Tribunal de Contas (Dvor audítorov, Portugalsko), ale naopak pripomínalo všeobecne záväzné opatrenie, konštatoval, že článok 19 ZEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že zásada nezávislosti sudcov nevyklučuje uplatnenie takéhoto opatrenia.
- 93 Vzhľadom na ochranu nezávislosti sudcov však účinky zníženia mzdy, ktoré má obmedzený rozsah a je dočasné, nemožno porovnávať s účinkami opatrenia spočívajúceho v znížení veku odchodu do dôchodku sudcov aktívne vykonávajúcich svoju funkciu, ktorého dôsledkom je predčasné a definitívne ukončenie sudcovskej kariéry dotknutých osôb.

- 94 Vo štvrtom rade, bezprostredné uplatnenie spornej reformy na sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí aktívne vykonávajú svoju funkciu v čase nadobudnutia účinnosti nového zákona o Najvyššom súde, nemožno odôvodniť ani snahou Poľskej republiky predísť prípadnej diskriminácii so zreteľom na dĺžku aktívneho výkonu funkcie sudcu medzi týmito sudcami a sudcami, ktorí boli na daný súd vymenovaní po tomto dátume.
- 95 V skutočnosti, ako tvrdí Komisia, sa tieto dve kategórie sudcov nenachádzajú v podobnej situácii, keďže v prvom prípade majú sudcovia kratšiu kariéru, hoci už vykonávajú svoju funkciu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), zatiaľ čo v druhom prípade sú sudcovia na tento súd vymenovaní na základe nových právnych predpisov, ktoré stanovujú zákonný vek odchodu do dôchodku na 65 rokov. Okrem toho, a pokiaľ Poľská republika vo svojej argumentácii takisto tvrdí, že sudcovia, ktorí už vykonávajú funkciu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), by na rozdiel od ich kolegov, ktorí boli vymenovaní po nadobudnutí účinnosti nového zákona o Najvyššom súde, nemali nárok uplatniť si nový dôchodkový vek zavedený týmto zákonom, je potrebné poznamenať, ako uviedla Komisia, že by bolo možné stanoviť, že dotknuté osoby sa budú môcť dobrovoľne vzdať výkonu svojej funkcie, keď dosiahnu uvedený nový zákonný vek odchodu do dôchodku bez toho, aby boli povinní tak urobiť.
- 96 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je potrebné konštatovať, že uplatnenie opatrenia znižujúceho vek odchodu do dôchodku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na sudcov, ktorí aktívne vykonávajú svoju funkciu na tomto súde, nie je odôvodnené legitímnym cieľom. Takéto uplatnenie preto porušuje zásadu neodvolateľnosti sudcov, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou ich nezávislosti.
- 97 Z toho vyplýva, že prvej výhrade Komisie založenej na porušení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ treba vyhovieť.

O druhej výhrade

Argumentácia účastníkov konania

- 98 Svojou druhou výhradou Komisia vytýka Poľskej republike, že porušila článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ tým, že na základe nového zákona o Najvyššom súde priznala prezidentovi republiky diskrečnú právomoc dvakrát predĺžiť, zakaždým na obdobie troch rokov, aktívny výkon sudcovskej funkcie sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po dovŕšení novo stanoveného veku odchodu do dôchodku podľa tohto zákona.
- 99 Podľa Komisie pri absencii záväzných kritérií pre rozhodnutie o takomto predĺžení výkonu sudcovských funkcií, ako aj povinnosti odôvodnenia takýchto rozhodnutí a možnosti ich súdneho preskúmania, môže prezident republiky uplatňovať svoj vplyv na sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Povinnosť obrátiť sa na prezidenta republiky s cieľom požiadať o takéto predĺženia a čakanie na rozhodnutie prezidenta nasledujúce po podaní takýchto žiadostí, by totiž pravdepodobne spôsobili, že na príslušného sudcu bude vytvorený tlak, aby vyhovel prípadným želaniam prezidenta republiky vo veciach, o ktorých rozhoduje, vrátane situácie, keď vykladá a uplatňuje právne predpisy Únie.
- 100 Požiadavka, aby prezident republiky požiadal o stanovisko Štátnu súdnu radu, stanovená v článku 37 ods. 1a a 1b a článku 111a nového zákona o Najvyššom súde, ako aj v článku 5 novely zákona z 10. mája 2018, by podľa Komisie nemala vplyv na predchádzajúce konštatovanie. Kritériá, ktorými je Štátna súdna rada viazaná, sú podľa nej príliš všeobecné a toto stanovisko by nezaviazalo prezidenta republiky. Okrem toho vzhľadom na nedávnu reformu Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (zákon o Štátnej súdnej rade) z 12. mája 2011 (Dz. U. z roku 2011, pozícia 714), ktorá sa uskutočnila prostredníctvom ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sgitwa oraz niektórych inych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony) z 8. decembra 2017 (Dz.

U. z roku 2018, pozícia 3), pätnásti z dvadsiatich siedmich členov tejto rady, ktorí sú volení spomedzi sudcov, by už neboli volení svojimi kolegami ako doteraz, ale Sejmom, čo by umožnilo spochybniť ich nezávislosť.

- 101 Komisia napokon tvrdí, že pokiaľ ide o sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí dovŕšia vek 65 rokov po 3. júli 2018, nebola stanovená žiadna lehota, v rámci ktorej musí prezident republiky požiadať o stanovisko Štátnej súdnej rady, čo môže v skutočnosti viesť k predĺženiu obdobia, počas ktorého je zachovanie dotknutého sudcu vo funkcii v diskrečnej právomoci prezidenta republiky.
- 102 Tieto faktory by mohli viesť k situácii, že Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) sa nebude považovať za súdny orgán, ktorý je zárukou toho, že za každých okolností koná nestranne a nezávisle.
- 103 Poľská republika tvrdí, že právomoc prezidenta republiky rozhodovať o prípadnom predĺžení obdobia aktívneho výkonu funkcie sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí dovŕšili dôchodkový vek, predstavuje právomoc odvodenú z výsady vymenovať sudcov, ktorú prezidentovi zveruje Ústava. Túto výsadu, ktorej konkrétnym cieľom je ochrana súdnej moci pred zásahmi zo strany tak zákonodarnej, ako aj výkonnej moci, musí prezident republiky vykonávať osobne a výlučne v súlade s ústavnými normami a zásadami, pričom v súlade s ustálenou judikatúrou jeho rozhodnutia o nevymenovaní kandidáta na sudcovskú pozíciu predstavujú akty, ktoré nespadajú do rozsahu administratívnej činnosti a nie sú predmetom súdneho preskúmania.
- 104 Stanoviská Štátnej súdnej rady adresované prezidentovi republiky podľa Poľskej republiky zohľadňujú, ako vyplýva z článku 37 ods. 1b nového zákona o Najvyššom súde, záujem súdneho systému alebo dôležitý sociálny záujem, najmä racionálne využívanie členov a zamestnancov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), alebo potreby vyplývajúce z pracovného vyťaženia niektorých senátov tohto súdu. Okrem toho, hoci tieto stanoviská nemôžu byť pre prezidenta republiky záväzné bez toho, aby boli dotknuté ústavné výsady prezidenta spomenuté v predchádzajúcom bode, je nesporné, že v praxi prezident uvedené stanoviská zohľadňuje. Podľa tohto členského štátu je tiež zjavné, že aj keď sa v uvedenom zákone v tejto súvislosti nestanovuje lehota, prezident republiky požiada Štátnu súdnu radu o stanovisko hneď, ako má k dispozícii žiadosť o predĺženie aktívneho výkonu funkcie zo strany sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).
- 105 Pokiaľ ide o zloženie Štátnej súdnej rady, Poľská republika uvádza, že sa nestotožňuje s obavami Komisie. Okrem toho tvrdí, že jednak tieto obavy sú na účely posúdenia v tejto veci irelevantné, keďže Komisia v podstate tomuto členskému štátu vytyka, že ponechal rozhodnutie povoliť alebo nepovoliť prípadné pokračovanie v aktívnom výkone funkcie sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po dovŕšení zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku na voľnej úvahe prezidenta republiky bez akejkoľvek možnosti súdneho preskúmania takéhoto rozhodnutia, a jednak, že stanovisko Štátnej súdnej rady je pre prezidenta republiky v každom prípade nezáväzné.
- 106 Poľská republika sa napokon domnieva, že sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v praxi nemôžu byť ovplyvnení prezidentom republiky len na účely predĺženia ich aktívneho výkonu funkcie namiesto ich odchodu do dôchodku spojeného s vyplácaním vyššieho starobného dôchodku, a zároveň neverejných porád sudcov prezidentovi bráni v tom, aby mal informácie o hlasovaní jednotlivých sudcov. Okrem toho lehota, v ktorej má prezident republiky rozhodnúť o žiadosti o pokračovanie vo výkone funkcie podanej sudcom, t. j. približne štyri mesiace, je pomerne krátka.
- 107 Podobné modely na predĺženie výkonu sudcovských funkcií po dovŕšení stanoveného veku odchodu do dôchodku podľa Poľskej republiky existujú aj v iných členských štátoch a obnovenie mandátu sudcu Súdneho dvora Európskej únie tiež závisí od diskrečného posúdenia vlády členského štátu daného sudcu.

Posúdenie Súdny dvorom

- 108 Ako bolo pripomenuté v bodoch 72 až 74 tohto rozsudku, záruky nezávislosti a nestrannosti súdov si vyžadujú, aby dotknutý súdny orgán vykonával svoje úlohy samostatne a zároveň bol chránený pred vonkajšími zásahmi alebo tlakmi, ktoré by mohli ohroziť nezávislosť rozhodovania jeho členov a ovplyvniť ich rozhodnutia, čo si vyžaduje rešpektovanie objektívnosti a neexistenciu akéhokoľvek záujmu na vyriešení sporu. Pravidlá na zabezpečenie tejto nezávislosti a nestrannosti musia byť také, aby umožnili odstrániť akéhokoľvek dôvodné pochybnosti u osôb podliehajúcich súdnej právomoci so zreteľom na ovplyvniteľnosť tohto súdneho orgánu vonkajšími činiteľmi a jeho nestrannosť, pokiaľ ide o záujmy, ktoré sa vo veci stretávajú.
- 109 V tomto prípade je potrebné na úvod poznamenať, že vnútroštátne pravidlo spochybnené v druhej výhrade Komisie sa netýka procesu vymenovania kandidátov na výkon sudcovských funkcií, ale možnosti sudcov vo funkcii, na ktorých sa vzťahujú záruky súvisiace s výkonom tejto funkcie, naďalej vykonávať túto funkciu po dovŕšení bežného veku odchodu do dôchodku, a toto pravidlo sa preto týka podmienok priebehu a ukončenia ich kariéry.
- 110 Okrem toho, hoci je na samotných členských štátoch, aby rozhodli, či povolia alebo nepovolia takéto predĺženie výkonu sudcovských funkcií nad rámec bežného veku odchodu do dôchodku, pravdou zostáva, že keď sa rozhodnú pre takýto mechanizmus, musia zabezpečiť, aby podmienky a pravidlá, ktorým takéto predĺženie podlieha, neporušovali zásadu nezávislosti sudcov.
- 111 V tejto súvislosti skutočnosť, že orgán, akým je prezident republiky, má právomoc priznať alebo nepriznať takéto predĺženie výkonu funkcie, nepochybne sama osebe nestačí na to, aby sa dospelo k záveru, že dochádza k porušeniu uvedenej zásady. Je však dôležité zabezpečiť, aby hmotnoprávne podmienky a procesné pravidlá, ktorými sa riadi prijímanie takýchto rozhodnutí, boli také, že u osôb podliehajúcich súdnej právomoci nemôžu vyvolať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých sudcov vonkajšími činiteľmi a ich neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom, o ktorých rozhodujú.
- 112 Na tento účel je predovšetkým dôležité, aby uvedené podmienky a pravidlá boli navrhnuté takým spôsobom, aby títo sudcovia boli chránení od vonkajších zásahov alebo nátlakov, ktoré by mohli ohroziť ich nezávislosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 31. januára 2013, D. a A., C-175/11, EU:C:2013:45, bod 103). Takéto pravidlá musia predovšetkým umožňovať vylúčenie nielen akéhokoľvek priameho vplyvu vo forme pokynov, ale aj iných nepriamych foriem vplyvu, ktoré môžu usmerniť rozhodnutia príslušných sudcov (pozri analogicky rozsudky zo 16. októbra 2012, Komisia/Rakúsko, C-614/10, EU:C:2012:631, bod 43, a z 8. apríla 2014, Komisia/Maďarsko, C-288/12, EU:C:2014:237, bod 51).
- 113 V prejednávanej veci však procesné podmienky a pravidlá, ktorým nový zákon o Najvyššom súde podriaďuje prípadné predĺženie obdobia aktívneho výkonu funkcií sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po dovŕšení predpísaného veku ich odchodu do dôchodku, nespĺňajú tieto požiadavky.
- 114 V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade poznamenať, že podľa nového zákona o Najvyššom súde je takéto predĺženie predmetom rozhodnutia prezidenta republiky, ktoré má diskrečnú povahu, keďže jeho prijatie ako také nie je viazané na žiadne objektívne a overiteľné kritérium a nemusí byť odôvodnené. Navyše proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.
- 115 V druhom rade vzhľadom na skutočnosť, že nový zákon o Najvyššom súde stanovuje, že Štátna súdna rada predkladá prezidentovi republiky stanovisko predtým, ako prijme rozhodnutie, je nesporné, že zásah takéhoto orgánu do procesu predĺženia obdobia aktívneho výkonu funkcií sudcu po dovŕšení bežného veku odchodu do dôchodku môže v zásade prispieť k väčšej objektivite tohto postupu.

- 116 Platí to však len v prípade, že sú splnené určité podmienky, najmä že tento orgán je sám osebe nezávislý od zákonodarnej a výkonnej moci, a od orgánu, ktorý ho požiadal o vydanie stanoviska, a že toto stanovisko sa vydáva na základe objektívnych a relevantných kritérií a je riadne odôvodnené. Len vtedy môže prispieť k objektivite prezidenta pri prijímaní jeho rozhodnutia.
- 117 V tejto súvislosti stačí poznamenať, ako potvrdila Poľská republika na pojednávaní, že Štátna súdna rada, ktorá má prezidentovi republiky pred prijatím jeho rozhodnutia poskytnúť svoje stanovisko, vo všeobecnosti a vzhľadom na neexistenciu pravidla, ktoré by jej ukladalo povinnosť odôvodnenia, vydáva stanoviská, či už kladné alebo záporné, ktoré buď neobsahujú žiadne odôvodnenie, alebo ich odôvodnenie je čisto formálne s jednoduchým všeobecným odkazom na znenie kritérií stanovených v článku 37 ods. 1b nového zákona o Najvyššom súde. Za týchto okolností a bez toho, aby bolo potrebné určiť, či kritériá, ktoré sú uvedené v tomto ustanovení, sú dostatočne transparentné, objektívne a overiteľné, je potrebné konštatovať, že takéto stanoviská nemôžu prispieť k väčšej objektivite právomoci, ktorej výkon je zverený prezidentovi republiky na účely jeho rozhodnutia o povolení alebo nepovolení pokračovať v aktívnom výkone funkcií sudcu Sądu Najwyższy (Najvyšší súd) po tom, čo dotknutá osoba dovŕšila bežný vek odchodu do dôchodku.
- 118 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je potrebné konštatovať, že diskrečná právomoc, ktorá je zverená prezidentovi Poľskej republiky na to, aby mohol dvakrát, zakaždým na obdobie troch rokov, predĺžiť aktívny výkon funkcie sudcu vo veku od 65 do 71 rokov pôsobiaceho na najvyššom vnútroštátnom súde, akým je Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), môže vyvolať oprávnené pochybnosti, najmä u osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých sudcov vonkajšími činiteľmi a ich neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom, o ktorých rozhodujú.
- 119 Napokon tvrdenie Poľskej republiky, ktoré sa zakladá na údajnej podobnosti napadnutých vnútroštátnych ustanovení s postupmi uplatniteľnými v iných členských štátoch alebo s možným obnovením mandátu sudcu Súdneho dvora Európskej únie, nemôže uspieť.
- 120 Na jednej strane totiž, za predpokladu, že konanie stanovené v inom členskom štáte bude mať so zreteľom na článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ nedostatky podobné tým, ktoré sa zistili v súvislosti s vnútroštátnymi ustanoveniami dotknutými v tejto veci, čo nebolo preukázané, faktom zostáva, že členský štát sa na účely odôvodnenia svojho vlastného porušenia nemôže opierať o prípadné nedodržanie práva Únie iným členským štátom (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. júna 1996, Komisia/Taliansko, C-101/94, EU:C:1996:221, bod 27 a citovanú judikatúru).
- 121 Na druhej strane treba pripomenúť, že na rozdiel od vnútroštátnych sudcov, ktorí sú vymenovaní na obdobie, kým dosiahnu zákonný vek odchodu do dôchodku, sudcovia Súdneho dvora sú vymenovaní, ako je stanovené v článku 253 ZFEÚ, na pevne stanovené obdobie šiestich rokov. Okrem toho opätovné vymenovanie odchádzajúceho sudcu do tejto funkcie si v súlade s týmto článkom vyžaduje, podobne ako pri jeho prvom vymenovaní, spoločnú dohodu vlád členských štátov na základe stanoviska výboru podľa článku 255 ZFEÚ.
- 122 Podmienky stanovené na tieto účely v Zmluvách nesmú meniť rozsah povinností uložených členským štátom podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.
- 123 V dôsledku toho treba vyhovieť druhej výhrade Komisie založenej na porušení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, a tým aj žalobe v celom rozsahu.
- 124 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že Poľská republika si tým, že stanovila uplatnenie opatrenia na zníženie veku odchodu do dôchodku sudcov Sądu Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) na sudcov aktívne vykonávajúcich svoju funkciu, ktorí boli na tento súd vymenovaní pred 3. aprílom 2018, ako aj tým, že predĺženie aktívneho výkonu funkcie sudcov uvedeného súdu po dovŕšení novo upraveného dôchodkového veku zverila do diskrečnej právomoci prezidenta republiky, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

O trovách

- 125 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Poľskú republiku na náhradu trov konania a Poľská republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.
- 126 Podľa článku 140 ods. 1 rokovacieho poriadku Maďarsko znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

- 1. Poľská republika si tým, že stanovila uplatnenie opatrenia na zníženie veku odchodu do dôchodku sudcov Sądu Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) na sudcov aktívne vykonávajúcich svoju funkciu, ktorí boli na tento súd vymenovaní pred 3. aprílom 2018, ako aj tým, že predĺženie aktívneho výkonu funkcie sudcov uvedeného súdu po dovŕšení novo upraveného dôchodkového veku zverila do diskrečnej právomoci prezidenta republiky, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.**
- 2. Poľská republika je povinná nahradiť trovy konania.**
- 3. Maďarsko znáša svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy